

УДК: 338.48

АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОБЛАСТІ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ «ЗЕЛЕНОГО» ТУРИЗМУ

Яценко В.С.,

кандидат педагогічних наук, доцент

Інститут педагогіки НАПН України

Розвиток туристичного потенціалу областей України є одним з важливих пріоритетів нового економічного курсу України спрямованого на наближення структури вітчизняної економіки до стандартів розвинутих країн–європейських сусідів. Зелений туризм, як значлива складова сучасних економік сприяє вирівнюванню соціально-економічного розвитку територій, підвищує добробут населення, сприяє впевненості територіальних громад у власних можливостях розвитку і виходу на міжнародний рівень туристичних послуг. Розрахована на спеціалістів з економіки, зокрема, в сфері зеленого туризму, відображає сучасні тенденції освітнього простору України.

Ключові слова: туризм, навчальна дисципліна «Сільський (зелений) туризм», Закарпатська область.

Развитие туристического потенциала областей Украины является одним из важных приоритетов нового экономического курса Украины направленного на приближение структуры отечественной экономики к стандартам развитых стран европейских соседей. Зеленый туризм, как многозначительно составляющая современных экономик способствует выравниванию социально-экономического развития территорий, повышает благосостояние населения, способствует уверенности территориальных общин в собственных возможностях развития и выхода на международный уровень туристических услуг. Рассчитана на специалистов по экономике, в частности, в сфере зеленого туризма, отражает современные тенденции образовательного пространства Украины.

Ключевые слова: туризм, учебная дисциплина «Сельский (зеленый) туризм», Закарпатская область.

The development of the tourist potential of the regions of Ukraine is one of the important priorities of the new economic course of Ukraine aimed at bringing the

structure of the domestic economy closer to the standards of the developed countries of the European neighbors. Green tourism, as a meaningful component of modern economies contributes to the equalization of the socio-economic development of territories, increases the welfare of the population, contributes to the confidence of local communities in their own development opportunities and access to the international level of tourism services. Designed for economists, in particular, in the field of green tourism, reflects the current trends in the educational space of Ukraine.

Keywords: tourism, educational discipline "Rural (green) tourism", Transcarpathian region.

Розвиток туристичного потенціалу областей України є одним з важливих пріоритетів нового економічного курсу України спрямованого на наближення структури вітчизняної економіки до стандартів розвинутих країн–європейських сусідів. Зелений туризм, як значлива складова сучасних економік сприяє вирівнюванню соціально-економічного розвитку територій, підвищує добробут населення, сприяє впевненості територіальних громад у власних можливостях розвитку і виходу на міжнародний рівень туристичних послуг.

Немаловажне значення зеленого туризму у економічному розвитку регіону (області) викликає потребу у підготовці необхідної кількості фахівців у сфері зеленого туризму.

Відповідно до розробленої робочої навчальної програми дисципліни «Сільський (зелений) туризм» у 2013 році у ВНЗ «КРОК» основною метою цієї дисципліни є ознайомлення студентів з сільським (зеленим) туризмом як науковою дисципліною; особливостями організації, планування, управління сільським зеленим туризмом і забезпеченням конкурентоспроможності на ринку; регіональними особливостями і перспективами розвитку зеленого туризму в Україні.

Одним із завдань дисципліни є вивчення історії та сучасного стану сільського зеленого туризму в Україні. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти отримують чітке розуміння основних завдань, понять та концепцій сільського зеленого туризму, вчаться обґрунтовувати власну

світоглядну позицію щодо сільського зеленого туризму як одного із напрямів розвитку підприємництва в сільській місцевості, отримують комплексне бачення характеристик та особливостей розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України.

Результати туристичного сезону влітку 2015 року у Закарпатській області підтверджують значний туристичний потенціал регіону, зокрема, неповторні краєвиди центру сільського (зеленого) туризму села Колочава Міжгірського району та «перлиною» Українських Карпат – озером Синевир.

Колочава – значний осередок сільського (зеленого) туризму Карпатського регіону (в літній період відвідують понад 10 тисяч туристів). Адже у селі створено 10 музеїв, 20 пам'ятників і скульптурних композицій [1]. «Старе село» – перший сільський музей архітектури та побуту на Закарпатті, який знайомить із 300-річною історією побуту верховинців. У грудні 2009 року на Всеукраїнському конкурсі громадських музеїв було визнано найкращим у номінації «Традиції та звичаї моєї малої Батьківщини». Серед скульптурних композицій художника-скульптора Петра Штаєра вражають пам'ятники «Заробітчанам» (єдиний в Україні), «Шугаю» (народному герою), «Колочавці» та «Жертвам Першої світової війни».

Національний природний парк «Синевир» створеного у 1989 році на площі 50,3 тис. га. Парк знаходиться у верхів'ях долини р. Терембі з унікальними середньогірними ландшафтами Горган, смерековими масивами, численними потічками та озерами на чолі з найкоштовнішою «перлиною» Українських Карпат – озером Синевир [4]. Унікальність озера і в тому, що це найбільше гірське озеро в Україні. В народі його називають «синім оком», «карпатською Ріцею». Воно розташоване на висоті 989 м над рівнем моря.

У зв'язку з подіями на Сході країни село Колочава, яке потерпає як і всі населенні пункти України від проблеми побутових відходів втратило можливість встановлення чеського обладнання переробки сміття; не відбулося районне фольклорне свято «Колочавське відлуння Терембіянської долини» (спільно з Чеською Республікою); практично не використовується природний дар – лікувально-мінеральна вода «Боркут».

На озері Синевир спостерігається традиційний наплив туристів у цей період року, але зважаючи на «розбиті» дороги до нього важко доїхати на автомобілі. Долання цих «перешкод» на довго залишається у пам'яті відвідувачів, особливо іноземних. Невпорядкованість екскурсійних потоків, стихійна торгівля прямо на березі унікального озера, а також через кліматичні зміни (в озері відмічаються найменші глибини) нівелюють об'єкт значного туристичного потенціалу.

Зважаючи на вищевикладене пропонуємо:

1) Широко висвітлювати у засобах масової інформації події пов'язані з розвитком основних туристичних об'єктів Закарпатської області, до яких відносимо: село Колочава (музей-скансен архітектури та побуту «Старе село», особливості місцевої кухні), село Нижнє Селище (швейцарська сироварня), озеро Синевір (як одне з семи природних чудес України), реабілітаційний центр для ведмедів (найбільший в Європі), туристичні маршрути на найвищі вершини України Говерла (2061 м), Бребенескул (2036 м), Петрос (2020 м), Піп-Іван (2020 м) тощо.

2) Працівникам обласних управлінь туризму та рекреацій розробити туристичні маршрути, які охоплять не лише туристичні об'єкти Закарпаття, а також дадуть можливість продегустувати мінеральні води «Сойми» с/т Міжгір'я, «Боркут» с. Колочава та інші; розробити нові туристичні маршрути які б проходили по лісах із виходом до гірських річок.

3) Учителям географії, історії, українознавства акцентувати увагу на місцевих історичних особливостях, як наприклад, постать останнього опришка Карпат – Шугая, організувати відвідування учнями музею «Лінія Арпада» та ін.

4) Створити сучасні документальні фільми про значні туристичні об'єкти рідного краю, зокрема – «Школа вівчарства» в селі Колочава (єдина в Україні, де туристи ознайомлюються з однією із найстаріших професій в Карпатах – вівчарством).

5) Систематизувати розвиток екстремальних видів спорту та відпочинку з використанням природних можливостей Закарпаття: екстремальні сплави по гірським річкам, дисципліни велосипедного туризму в горах (апхіл, крос-кантрі,

фрі-райдінг, даунхіл тощо), бейс-, банджі- та роупджампінг, а також парапланерний та парашутний види спорту.

6) На державному рівні підняти питання відновлення унікального музею лісу і сплаву біля села Синевир, який був зруйнований повинню (подібних туристичних об'єктів є всього два у світі – в Україні і в Канаді).

7) Активно залучати туристичні об'єкти України до Всеукраїнської системи туристично-маркових місць «Туристичні марки» (наприклад, туристична марка №98 с. Колочава – «Церква Святого Духа, 1795»).

Література

1. Аржевітін С. Мала Батьківщина є у кожного / С. Аржевітін // Нова Колочава. – №28. – 14 с.

2. Кифяк В.Ф. Стратегічні напрями розвитку сфери рекреації і туризму в Закарпатській області та її вплив на соціально-економічний стан регіону / В.Ф. Кифяк, О.В. Кифяк // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Соціально-економічний розвиток регіону: діагностика, стратегія та управління. – Випуск 4(60). НАН України. Інститут регіональних досліджень / Редкол.: відп. ред. академік НАН України М.І. Долішній. – Львів, 2006. – С. 130.

3. Лютак О.М. Пріоритетні напрями розвитку туристично-рекреаційної сфери транскордонних регіонів [Електронний ресурс] / О.М. Лютак // Збірник наукових праць. Науковий вісник Луцького національного технічного університету. – Електронні дані. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/25_PNR_2012/Economics/2_115725.doc.htm.

4. Рутинський М.Й. Зелений туризм / М.Й. Рутинський, Ю.В. Зінько. – К.: Знання, 2008. – 271 с.

5. Сайт «Туристичні марки». Україна [Електронний ресурс]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.turystycni-marky.com.ua/ua/shhotake-turistichni-marki-1.html>.